# MAKARSKA RIVA

## IDEJNO URBANISTIČKO-ARHITEKTONSKO RJEŠENJE UREĐENJA I URBANE OPREME GRADSKE RIVE U MAKARSKOJ

Makarska riva je duga 750 metara i široka od 25 do 40 metara. Profil rive sastoji se od poteza uz obalu, drvoreda palmi, kosog parkinga, jednosmjerne ceste, drvoreda murvi i platana te površine uz zgrade koju uglavnom zaposjedaju terase ugostiteljskih objekata. Za Makarsku rivu specifična je velika količina vegetacije te razigrana pročelja zgrada koja dinamiziraju inače monotonu rivu te stvaraju manje i veće površine okupljanja. Riva je podijeljena u 3 zone. Zona I je do rive smješten zapadno od trajektnog pristaništa. U zoni I se nalaze pretežno sadržaji kulturne i komercijalne namjene. U zoni II se nalazi niz gradevina značajne arhitektonske i povijesne vrijednosti. Zonu III karakterizira najveći broj ugostiteljskih objekata.

S obzirom na značaj grada Makarske kao turističkog središta, dolazi do velikog pritiska za povezivanjem turističke ponude pa tako i do nekontroliranog povećavanje sadržaja iz čega proizlazi nesklad i neujednačenost elemenata urbane opreme, neprimjerene pojave kioska i zatvorenih štekata te neusklađenog popločenja koje se adaptiralo u više navrata. Osim toga, prevelik dio rive zauzima cesta i parking uz cestu koji može biti izmješten.

Kao jednu od najvećih vrijednosti rive prepoznali smo veliku količinu visoke vegetacije - stabala murvi, kostela, palmi i platana koja stvaraju ugodan ambijent i pružaju hlad ljeti. Projektom je predviđena afirmacija postojećeg zelenila kroz kreaciju središnjeg zelenog pojasa kojem se ujedno stvara poveznica između dvije park šume - Sveti Petar i Osejava. Zeleni pojas koji sadrži drvored palmi s južne i drugog visokog zelenila sa sjeverne strane omogućuje organizaciju prostora dajući mu razne karaktere i funkcije. Zelenilo dijeli cijeli prostor na 3 poteza koji se gradiraju od prostora zadržavanja do prostora brze komunikacije, od javnog do intimnog, od potpuno do ambijentalno osvjetljenog.

Gradska promenada - prostor sjeverno od zelenog pojasa definiran je formiranjem niša različitih površina. U više se smještaju terase ugostiteljskih objekata čime je zadržana komunikacija uz samo pročelje zgrada. Prostor štekata tim je postupkom ograničen na definiranu zonu niša čime se sprječava nekontrolirano širenje, posebice ljeti, a ujedno je omogućen i prirodan hlad uvlačenjem površina unutar visokog zelenila.Unutar zelenog pojasa nalazi se javna šetnica - zelena promenada, koja mijenja svoju širinu i omogućuje ugodnu šetnju te zadržavanje u nišama s klupicama. Na mjestima gdje se šetnica širi mogu se događati razne atrakcije specifične za ljeto (slikanje portreta, prodaja suvenira, nastupi uličnih svirača itd.) te udomiti postojeće pozitivne scenarije poput okupljanja umirovljenika, hranjenja golubova isl. Prostor šetnice na mjestima javnih objekata i objekata koji su zaštićeni kao kulturno dobro razlijeva se od objekta do mora čime se stvaraju trgovi pogodni za veća okupljanja i razna događanja.Prostor južno od zelenog pojasa - plava promenada definiran je strogom linijom uz more. On omogućava brzu komunikaciju te intrinsiji karakter zadržavanja na klupama koje su postavljene uz zeleni potez s pogledom na more.

Stupnjevanjem prostora od javnog prema intimnom omogućuje se razno korištenje prostora. Gradska promenada primarno je namijenjena uslužnim djelatnostima i smještaju štekata. Smještanjem štekata u više omogućeno je njihovo odvajanje od pročelja. Takvim odvajanjem osigurava se prolaz za interventna vozila, nesmetani pogled na pročelje povijesne jezgre, prirodna hladovina koju pruža visoko zelenilo te manja buka. U središnjoj zelenoj promenadi osim zadržavanja na mjestima niša gdje je su smještene grupe klupa za sjedenje moguća je i organizacija manjih događaja poput uličnih zabavljača. Veća proširena koja nastaju razlijevanjem središnje zelene promenade od pročelja do mora omogućuju veća događanja poput koncerata, sajmova ili predstava, a smještaju se uz javne zgrade te zgrade zaštićenje kao kulturna baština kako bi se otvorila vizura na same objekte, ali i udaljila koncentracija većeg broja ljudi od stambenih objekata. Velikom količinom visokog zelenila kao i uvođenjem fontana na većim otvorenim površinama stvara se ugodna mikroklima koja privlači ljudi i ljetnom najsunčanijih dana, a kvalitetna rasvjeta prostoru noću daje dodatnu kvalitetu te stvara nove ambijente i doživljaje.

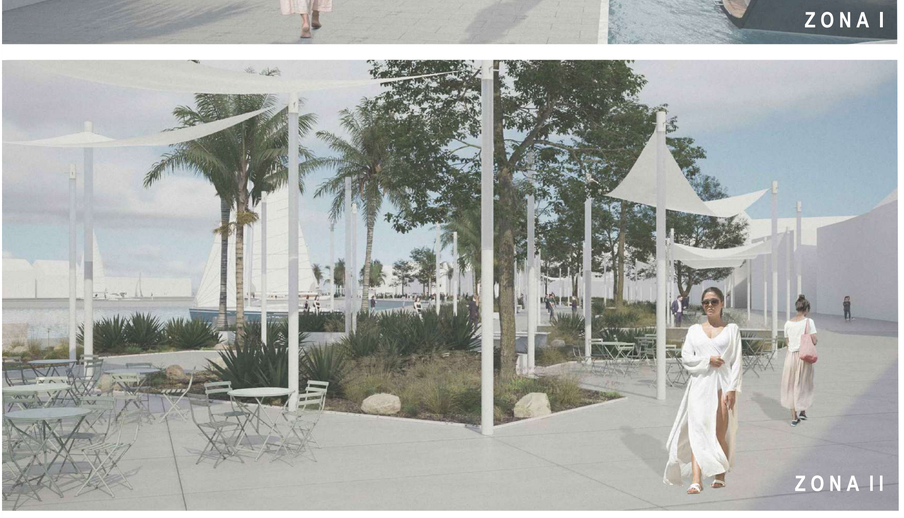

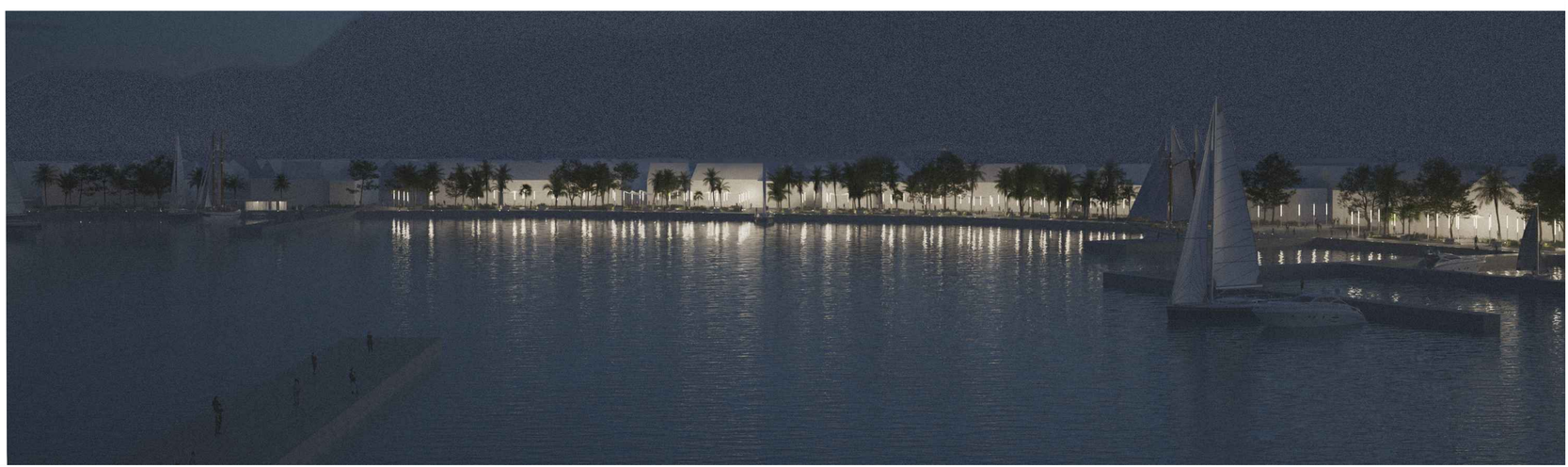

# MAKARSKA RIVA

IDEJNO URBANISTIČKO-ARHITEKTONSKO RJEŠENJE UREĐENJA I URBANE OPREME GRADSKE RIVE U MAKARSKOJ

## TLOCRT ZONE I 1:250

0 2 5 10m

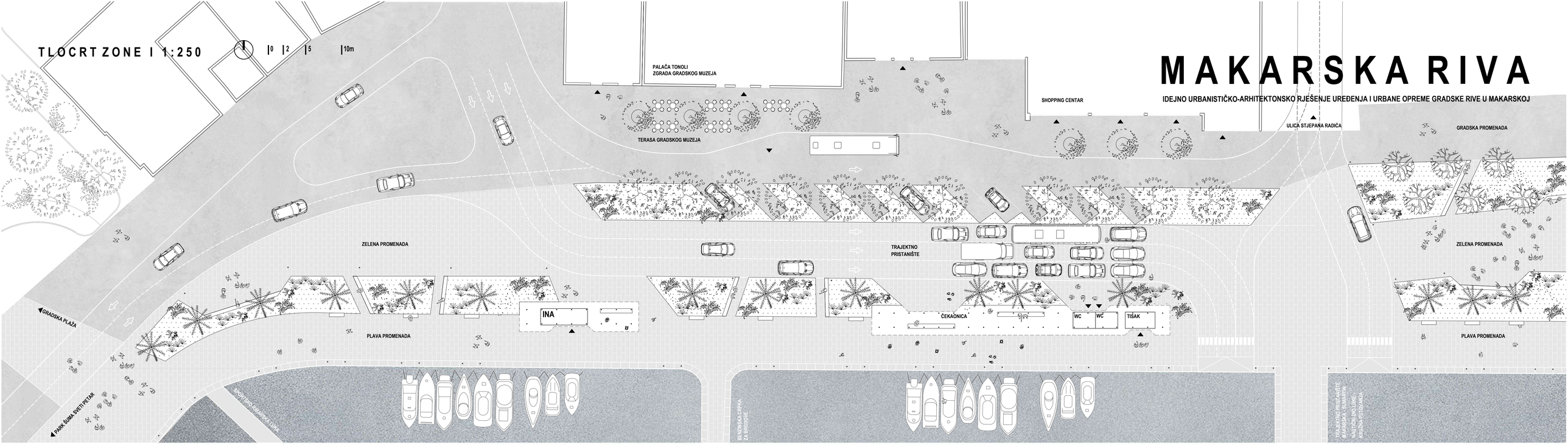


## TLOCRT ZONE II 1:250

0 2 5 10m

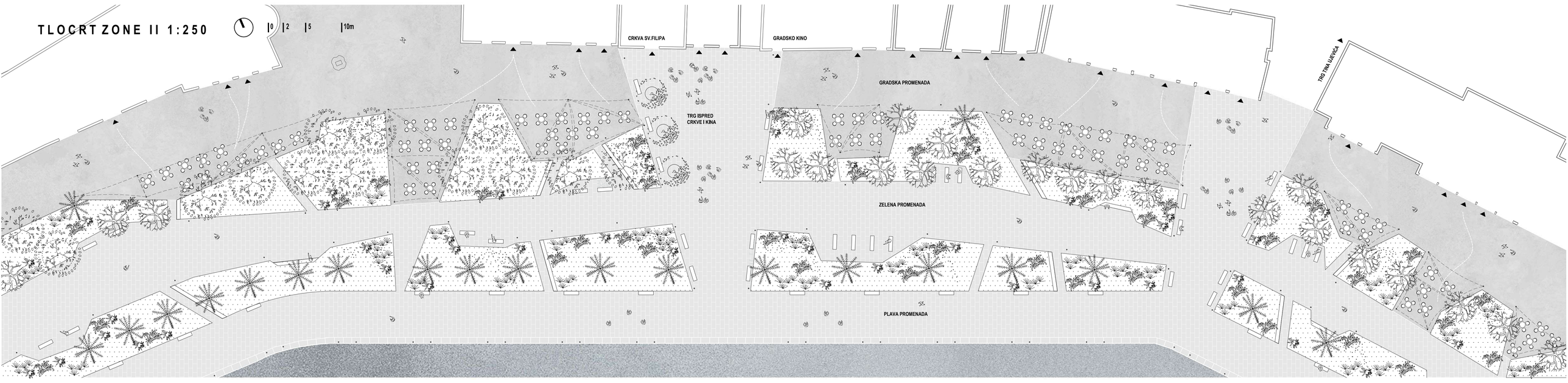


## TLOCRT ZONE III 1:250

0 2 5 10m

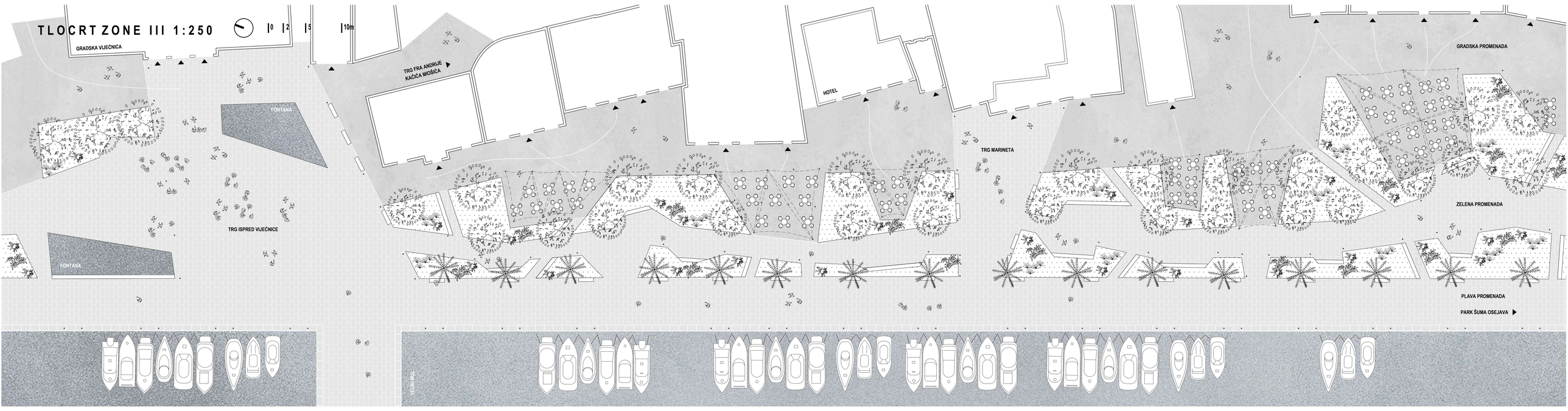


PALMA - Phoenix canariensis

POKRIVAČ TLA - Sedum busen

OPLOČENJE LOMLJENIM KAMENOM

obični kamen dimenzija 80x120 cm

tesani kamen radera 60 cm, dubine 60, 80 i 100 cm

KOSTELA - Celtis Australis

UKRASNA TRAVA
Festuca glauca
Eragrostis spectabilis 'Purple'

OPLOČENJE
VELIKOFORMATNIM BETONSKIM OPLOČNICAMA

MURVA - Moru esp.

UKRASNA TRAVA
Pennisetum setaceum 'Rubrum'
Cortaderia selloana
Calamagrostis brachytricha

ELEMENTI URBANE OPREME - PLOČNI LIM

PLATANA - Platanus

GRMLJE
Rosmarinus officinalis
lavandula angustifolia

ZAŠTITA OD SUNCA - HOPE JEDRA

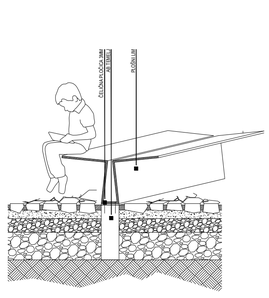


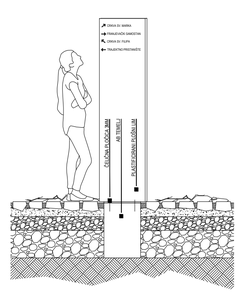





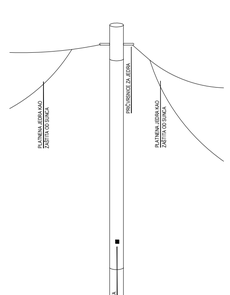

## DETALJI PARTERA I OPREME 1:20

### PARTER

Konceptom se predlažu čvrsje glavne vrste parternog popločenja. Potez uz more i šetnica unutar zelenog pojasa popločani su bijelim kamenim pločama. Potez uz pročelja zgrada i terase ugostiteljskih objekata popločani su predimenzioniranim bijelim betonskim opločnicima. Kameno popločenje se na ključnim mjestima proteže do pročelja zgrada i presijeca betonske opločnike (kod crkve Sv. Filipa, kina, gradske vijećnice itd.) sugerirajući veći javni prostor. Zeleni otoci sa stablima ispunjeni bijelim vrstama koje zahtijevaju minimalno održavanje te su prilagođene zadanoj klimi. Na mjestu gdje se nalaze niže za sjedenje otoci se dižu iz nule do 45 cm. Ograđeni su tankim čelikom.

### VEGETACIJA

Povezivanjem park šume Sveti Petar i park šume Osejava pomoću postojeće visokovrijedne vegetacije koja je zatečena na rivi dobiven je specifičan ambijent same rive, a ujedno i sustav zelenila koji se proteže cijelom obalom. Makarska riva tako postaje mjesto u kojem se spaja zeleno i plavo, priroda i grad. Zatečena stabla visoke vrijednosti maksimalno se zadržavaju, a za ona koja je nužno ukloniti predvida se izmještanje. Kako bi se postojeće zelenilo uklopilo u novi koncept rive formiraju se otoci koji su dio zelenog pojasa. Otoci se oblikuju kao zelene površine s inkorporiranim klupama unutar koji se osim visokog zelenila sade pokrivači tla te ukrasne trave koje zahtijevaju minimalno održavanje, a ujedno su pogodni za morsku klimu.
Stvaranjem niša koje se uvlače između visokog zelenila maksimalno se koristi prirodan hlad te stvara ugodna mikroklima u prostorima zadržavanja.

### OPREMA

Urbana oprema prostora minimalnog je dizajna, ne nameće se ljepoti mora i zelenila, a uporabom materijala podsjeća na brodove u obližnjim lukama. Sav fiksni mobilijar oblikovan je od bijelog lima (s keramičkim izolacijskim premazom koji štiti od pregrijavanja) čime asocira na tijelo broda, a tekstil se od sunca štite jedrima koja se razapinju između drveća i rasvjetnih stupova. Cijelim prostorom urbana oprema je ujednačena i decentna, a diferencijacija prostora naznačava se različitom u parteru, gradacijom rasvjete te stvaranje različitih karaktera prostora uvođenjem niša u zeleni pojas.

Najveći element opreme svakako su otoci koji se malim promjenama u nagibu transformiraju od rubnika do klupe za sjedenje. Oblikovanjem zelenih otoka prati se položaj postojećih zelenih površina koje se projektom unaprjeđuju i uvode u elaboriran sustav zelenila. Uvođenjem niša u potez zelenila suptilno se ograničava širenje šetkata, a ujedno se komercijalni prostor udaljava od samih pročelja zgrada čime je osigurani nesmetani prolaz interventnih vozila, ali i omogućava uživanje u pročelju povijesne jezgre svim prolaznicima. Lomljenjem otoka ujedno se stvaraju prostori koji udomljavaju razne sadržaje - od komercijalnih štekata unutar gradske promenade preko đepnih trgova koji nastaju proširenjima unutar zelene promenade do većih trgova koji nastaju prekidima u zelenilu na mjestima javnih zgrada i zgrada kulturne baštine. Razni karakteri koji se stvaraju unutar vizualno ujednačenog poteza omogućavaju prihvat većih ili manjih događanja te raznih grupa korisnika.

Različiti karakter promenada jasno je čitljiv i u postavi opreme za sjedenje. Gradska promenada u nišama nudi prostor za štekate te pokretni mobilijar ugostiteljskih objekata. Pojedinačne klupe smještaju se u većim grupama u niše zelene promenade, a kao individualne uz rub plave promenade.

### RASVJETA

Rasvjeta je podijeljena u 3 kategorije - ulična rasvjeta u obliku cilindra s kukama za prihvat jedra za zaštitu od sunca, dupli reflektori koji se postavljaju unutar otoka u funkciji osvjetljenja palma i niskog zelenila te ugradbene podne lampe koje se postavljaju uz rub rive i daju ambijentalnu rasvjetu. Stupnjevanje svjetla potvrđuje logiku rive da se najveća količina ljudi zadržava u prostorima niša gradske promenade te se djelomično slijeva sve do mora u obliku trgića na pozicijama javnih zgrada pa je upravo tamo najveća koncentracija uličnih lampi. Prostor zelene promenade kombinacija je uličnе i ambijentalne rasvjete s naglaskom na osvjetljavanje vrijednog zelenila, a plava promenada kroz svjetlo se profilira kao intimna, meditativna zona.

## POPREČNI PRESJECI 1:250
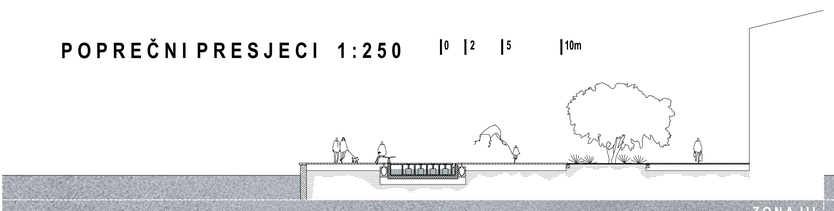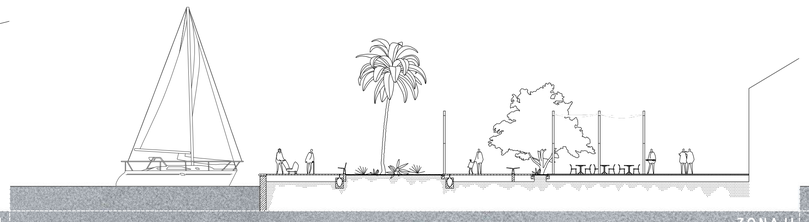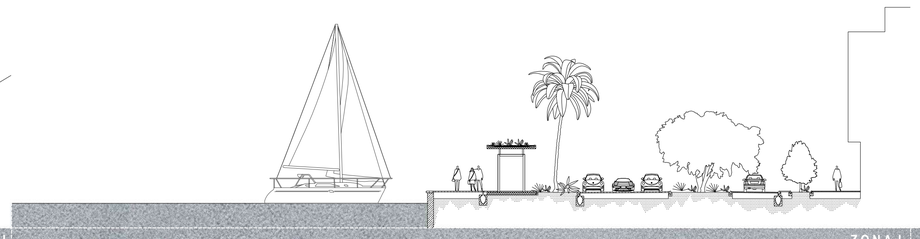
0 2 5 10m